

- 1) Hoe raadpleeg ik eventuele bronnen bij de lesvoorbereiding?
 - a) Wat weet ik er zelf van?
 - b) Lesboeken uit de klas/school.
 - c) Ander naslagmateriaal

- 2) Heb ik gedacht aan aanschouwingsmateriaal?
Bijvoorbeeld: voorwerpen, platen, bordtekeningen, levende en/of opgezette dieren, planten, dia's, video, geluidsopname, computer, enz.

- 3) Heb ik de organisatie van de les voldoende overdacht? Houd hier vooral extra rekening mee bij een teken-, handvaardigheid-, gymnastiek- en zangles.

- 4) Heb ik bij de voorbereiding voldoende rekening gehouden met het geestelijk peil van de kinderen?

- 5) Is mijn lesschema overzichtelijk, goed opgebouwd en zijn de voor een bepaalde les nodige didactische principes in het lesschema verwerkt?

- 6) Gaat aan de les vooraf een korte, tot de leerlingen sprekende introductie, die aansluit bij, of ligt in de ervaringswereld, leef- en/of belangstellingswereld van het kind?

- 7) Ontstaat er tijdens de les een voor de kinderen overzichtelijk en begrijpelijk bordschema?

- 8) Sluit ik zoveel mogelijk aan bij bekende leerstof?

- 9) Doe ik zoveel mogelijk steeds een beroep op de leef- en ervaringswereld van het kind? Bevorder ik het inzicht van de leerlingen voldoende door de stof logisch op- en uit te bouwen?

- 10) Overzie ik de klas? Geef ik vaak dezelfde leerlingen een 'beurt' of verspreid ik ze zoveel mogelijk over alle kinderen?

- 11) Spreek ik duidelijk, gearticuleerd en rustig?

- 12) Is mijn taalgebruik zoveel mogelijk vrij van dialect?

- 13) Maak ik voldoende gebruik van de mogelijkheden van mijn stem? (hard-zacht-enz.)

- 14) Hoe is mijn houding voor de klas? (denk aan mimiek en lichaamstaal)

- 15) Is mijn bordschrijven verzorgd en benadert het de methode die op school wordt gehanteerd?

- 16) Is de schriftelijke verwerking een goede controle op het mondelinge deel van de les? Is de verwerking zo mogelijk:
 - relatieoefening (overeenkomst, tegenstelling, gevolg, causaal verband)
 - rubriceeroefening
 - vraagbeantwoording: kernvragen, keuzevragen.
 - tekening(en) en/of grafiek
 - verslag (opstel) / etc.

- 17) Geef ik voldoende leiding, belangstelling en waardering tijdens de verwerking?

- 18) Denk eraan gebruikte materialen na de les op de daarvoor bestemde plaats(en) op te bergen.

Wat moet er allemaal in mijn lesschema staan?

Naam student: Vakgebied:
Klas Pabo: Onderwerp:
Stageschool: Opstelling van de groep:
Groep: Aantal leerlingen:
Datum: Naam ment(ric)or:

Beginsituatie:

- a) Van welk vak is het onderwerp?
- b) Beknopte weergave van hetgeen de leerlingen al aangeboden hebben gekregen.
- c) Volgens welke methode en vanaf welke groep?
- d) Volgens welke didactische aanpak (bv. analogie/deductie/inductie)?
- e) Is deze les een losstaand/totaalomvattend/onderdeel van een lessencyclus?
- f) Van welke onderwijsleermiddelen werd gebruik gemaakt bij het al aangeboden?

Doelstelling(en):

Lesdoel:

Wat wil ik nu dat de leerlingen in de les leren/onthouden/laten zien/ weergeven van het aangeboden en wanneer vind ik dat dit doel voldoende is bereikt?

Onderwijsleermiddelen:

Welke leermiddelen gebruik ik tijdens de les?

- visuele middelen:
- auditieve middelen:

Organisatie voor de les:

- a) Moet er een bordschema worden gemaakt, die tijdens de les wordt gebruikt?
- b) Moet er nog iets worden gekopieerd?
- c) Moeten er nog onderwijsleermiddelen worden klaargezet? (bv. video/dia's/etc.)
- d) Moet de opstelling van het meubilair nog worden veranderd?
- e) Moeten de leerlingen nog worden geïnstrueerd?
- f) Moeten er nog werkbladen o.i.d. worden uitgedeeld?

INLEIDING (= eerste lesfase):

- a) *Didactisch:* Hoe ga je de leerlingen motiveren?
- b) *Organisatie:* Welke afspraken maak ik t.a.v.:

... de orde
... vraagstelling door leerlingen (wel/niet tijdens uitleg)
... hoe noteren van de leerstof (bord/schrift/blaadje/etc.)
... wanneer noteren (op teken/zelfstandig)

- c) *Tijdsduur:* Hoe lang duurt de inleiding?
Moet er na de inleiding iets worden uitgedeeld?

Moet er t.a.v. de organisatie/opstelling iets worden veranderd?

INSTRUCTIE (= tweede lesfase):

(Hierin komt een beknopte weergave van het totale gebeuren van zowel leerkracht, leerlingen en leerstof):

- a) Beknopte weergave van de leerstof
- b) Didactische aanwijzingen (door leerkracht)
- c) Leeractiviteiten (van leerlingen)
- d) Organisatie van het geheel:

... wie deelt wat uit?

... notatie van de leerstof

... klasse-, kring-, leergesprek.

... enzovoort

- e) Tijdsduurplanning (hoeveel tijd besteed ik aan alle onderdelen)
- f) Wat komt er op het bord te staan of wat laat ik noteren (duidelijk aangeven).
- g) Wanneer worden de onderwijsleermiddelen gebruikt?

Instructie/verwerking (= derde lesfase):

- a) Moet er iets worden opgehaald/opgeruimd worden en door wie?
- b) Moet de opstelling van de klas worden veranderd?
- c) Moeten er nieuwe materialen worden uitgedeeld en door wie?

VERWERKING (= derde lesfase)

- a) Hoe laat ik de leerstof verwerken?
- b) Waarvan maak ik gebruik?
- c) Hoeveel tijd hebben de leerlingen hiervoor?
- d) Uitleg van de leerkracht aan de klas/groepje/individueel?
- e) Wat doen de leerlingen als ze met de opdracht(en) klaar zijn? (Belangrijk!)
- f) Correctie (door leerlingen of door leerkracht)?
- g) Enz.

Na de les:

- a) Correctie van leerlingwerk
- b) Wie moet wat opruimen (groepje/alleen/leerkracht)
- c) Opstelling van het materiaal/meubilair goed zeffen
- d) Nabespreken met mentor/trice